

NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ (PROGRAMŲ) KONKURSO DALYVIŲ PARAIŠKA

SAUGŪS NAMAI SAUGIOJE BENDRUOMENĖJE

- 1. Projekto pavadinimas: „Angelai sargai-žmonės su negalia“**
- 2. Projekto rengėjo (rengėjų) pavadinimas, adresas, telefonas, el.pašto adresas, banko sąskaita:**

Neįgaliųjų socialinė įmonė „Lyderio akademija“, Ukmergės g.222, 07157 Vilnius;
Telefonas (8-5) 2430177, faksas (8-5) 2430174;
Elektroninis paštas info@lakademija.lt; d.gurskis@lakademija.lt;
Banko pavadinimas AB „Šiaulių bankas“ Vilniaus filialas, banko kodas 71800;
Sąskaitos nr. LT60 7180 0000 0346 7925.

- 3. Informacija apie projektą:**

3.1. Esamos situacijos (problemos) analizė:

3.1.1. Daugybė miestų visame pasaulyje rūpinasi gyventojų ir svečių saugumu pasitelkdami vaizdo stebėjimo kameras.

Klaipėda ir Kaunas – ne pirmi šalies miestai, kuriuose formuojasi viešųjų vietų stebėjimo kameromis tinklas. Vilniuje gatvės kameromis stebimos jau nuo 2002-ųjų, kur yra įrengta apie 100 kamerų ir jų nauda padedant policijai drausminti pažeidėjus yra akivaizdi. Vos per vienerius metus nusikalstamumas gatvėse, kurios pradėtos stebėti kameromis, sumažėjo 40 procentų. Itin aktualu, kad prieš mūsų projektą, Kauno ir Klaipėdos miestuose, vaizdo kamerų transliuojami vaizdai didžiąją dalį dienos, buvo įrašinėjami ir peržiūrimi vėliau. Kadangi nebuvo darbuotojų, kurie galėtų visą parą tiesiogiai stebėti vaizdo kameras. Tai reiškia, kad buvo tik fiksuojami nusikaltimai, bet neužkertamas kelias jiems. Mūsų projekto atveju yra kitaip, kadangi vaizdo kameros stebimos mūsų įdarbintų neįgaliųjų ištisą parą – ir tiesiogiai. Pastebėjus nusikaltimą apie jį nedelsiant pranešama arčiausiai įvykio vietos budinčiam patrulių ekipažui, ir šie per 2-5 minutes prisistato į įvykio vietą, priklausomai nuo įvykio vietos, ir vietos, kurioje jie budi, taip užkertant kelią galimam rimtesniam prasižengimui.

3.1.2. Atlikus išsamią analizę, nustatyta, kad Lietuvoje gyvena 240 tūkstančių neįgalių žmonių arba 7 procentai visų gyventojų. Norėdami konkuruoti atviroje darbo rinkoje, jie turi turėti aukštą specialybės kvalifikaciją, pasižymėti konkurencinėje darbo rinkoje vertinamomis asmeninėmis savybėmis, bendraisiais gebėjimais. Lietuvoje veikia daug valstybinių ir visuomeninių institucijų, kurios rūpinasi neįgaliųjų ugdymu, rehabilitacija, užimtumu, darbu, tačiau nepaisant visko, didžioji dauguma darbingo amžiaus, net jaunų žmonių su negalia, neturi darbo.

Mūsų projekto dėka buvo įdarbinta 19 darbingo amžiaus neįgalių žmonių. Iš jų: 8 žmonės su negalia 30-40 % darbingumo, 11 – 45-55 % darbingumo. Nors darbdaviai, turėdami darbuotojų pasirinkimo galimybę, prioritetą beveik visuomet teikia sveikiesiems ir nepasitiki žmonėmis su negalia dėl trūkstamos informacijos apie jų sugebėjimus, profesinį pasirengimą ir asmenines savybes, vaizdo operatorių darbu nebuvo nė karto suabejota. Viešosios tvarkos pažeidimus jie fiksuoja ypač akylai, laiku atvyksta į darbą. Vaizdo operatoriai džiaugiasi prisidedami prie viešosios tvarkos priežiūros, ir svarbiausia jaučiasi visuomenės dalimi.

3.2. Tikslai:

Užkirsti kelią galimiems nusikaltimams gerinant viešosios tvarkos užtikrinimą Kauno ir Klaipėdos miestuose, kuo efektyviau panaudojant šiuose miestuose įrengtas vaizdo stebėjimo

sistemas. Tuo pačiu vydant pažangią ir inovatyvią idėją susijusią su socialiai pažeidžiamų Kauno bei Klaipėdos miestų ar rajonų gyventojų integracija į darbo rinką.

3.3. Uždaviniai:

- Integruoti žmones su negalia į darbo rinką;
- Skatinti bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, į prevencinę veiklą įtraukiant visuomenę;
- Siekti užkirsti kelią galimiems prasižengimams, užfiksuojamiems vaizdo stebėjimo kamerų pagalba;
- Atlaisvinti policijos pareigūnus nuo vaizdų stebėjimo kamerų, kad šie galėtų dirbti savo tiesioginį darbą.

3.4. Priemonės:

- Vaizdo kamerų pagalba fiksuoti vykdomas/įvykdytas nusikalstamas veikas ar administracinės teisės pažeidimus bei kitus įvykius, kurie turi įtakos žmonių gyvybei ir sveikatai ar materialinio turto saugumui;
- Apie užfiksuotą pažeidimą nedelsiant pranešti atsakingiems policijos pareigūnams arba kompetetingai įstaigai;
- Policijos pareigūnai arba kompetetinga įstaiga turi imtis konkrečių priemonių pastebėtam įvykiui pašalinti.

3.5. Vykdomo trukmė, tęstinumas:

Atsižvelgiant į sėkmingus projekto rezultatus šis projektas tikrai plėsis, kadangi yra daug viešųjų erdvių tiek Klaipėdos tiek Kauno miestuose, kuriose galėtų būti įrengtos vaizdo stebėjimo kameros, padėsiančios fiksuoti pažeidimus, bei mažinti jų skaičių.

Analogiškai, vaizdo stebėjimo sistemos gali būti pritaikomos ir namų bendrijų apsaugai. Tai turėtų sumažinti automobilių plėšimų, vagysčių skaičių gyvenamųjų namų aikštelėse, apsaugoti nuo nepageidaujamų asmenų lankymosi bendro naudojimosi patalpose.

Kaunas: Paslaugų teikimo sutartis su Kauno miesto savivaldybės administracija pasirašyta 2009 m. rugpjūčio 25 d. ir pratęsta iki 2010 m. gruodžio 31 d., su galimybe būti pratęsta kasmet. Pagal ją yra įdarbinti 12 asmenų su negalia.

Klaipėda: Paslaugų teikimo sutartis su Klaipėdos miesto vyriausioju policijos komisariatu pasirašyta 2009 m. birželio 30 d. ir pratęsta iki 2010 m. liepos 01 d. Pagal ją yra įdarbinti 6 asmenys su negalia. Projekto tęstinumas priklausys nuo tolimesnio finansavimo šaltinių.

3.6. Vykdytojai:

Projekto vadovas Darius Gurskis. Išsilavinimas – aukštasis, kokybės vadybos magistro laipsnis. Pareigos darbovietėje – UAB „Lyderio akademija“ pardavimų direktorius. Kontaktai: Tel.nr. 8 (652) 65802, elektroninis paštas d.gurskis@lakademija.lt.

Darius Gurskis turi daugiau kaip 6 metų finansų analitiko ir ekonomisto profesinio ir praktinio darbo patirtį, rengiant viešųjų investicinių projektų (iš dalies finansuojamų ES struktūrinių fondų, EEE ir Norvegijos finansinių mechanizmų paramai gauti bei kitų) galimybių studijas.

Pagrindiniai projekto vykdytojai:

Edita Gudišauskienė. Kauno miesto savivaldybės mero patarėja bendruomenių ir socialiniais klausimais. Kontaktai: Tel.nr. 8 (620) 75643, elektroninis paštas edita.gudisaukiene@kaunas.lt.

Nerijus Briedis. Individualios telemarketingo įmonės „Eurotela“ įkūrėjas. Kontaktai: Tel.nr. 8 (657) 96797, elektroninis paštas nerijus@eurotela.lt.

Piotras Lagunovas. Kauno miesto savivaldybės, viešosios tvarkos tarnybos vyriausiasis specialistas. Kontaktai: Tel.nr. 8 (37) 226692, elektroninis paštas piotras.lagunovas@kaunas.lt

Remigijus Stukas. Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato viešosios tvarkos valdybos viršininkas. Kontaktai: Tel. nr. 8 (37) 303180, elektroninis paštas remigijus.stukas@policija.lt

Andrius Leliuga. Klaipėdos apskrities VPK viešosios tvarkos biuro viršininkas. Kontaktai: Tel.nr. 8 (46) 354012, elektroninis paštas: andrius.leliuga@policija.lt

3.7. Dalyviai (tikslinė grupė):

- Klaipėdos ir Kauno miesto, rajono žmonės su negalia;
- Kauno ir Klaipėdos miesto gyventojai ir svečiai;
- Policijos pareigūnai.

3.8. Vykdomo vieta:

Kaunas. Vaizdo stebėjimo kamerų instaliavimo vieta – Kauno miesto savivaldybės teritorija. Vaizdo kamerų stebėjimas vyksta Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato viešosios policijos patalpose, kurios randasi adresu Savanorių pr. 144, Kaunas.

Klaipėda. Vaizdo stebėjimo kamerų instaliavimo vieta – Klaipėdos miesto savivaldybės teritorija. Vaizdo kamerų stebėjimas vyksta Klaipėdos miesto vyriausiajame policijos komisariate Šermukšnių g. 10, Klaipėda.

3.9. Partneriai, rėmėjai:

- Kauno miesto savivaldybės administracija. Adresas: Laisvės al. 96 Kaunas;
- Kauno apskrities vyriausiasis policijos komisariatas. Adresas: Vytauto pr. 91 Kaunas;
- IĮ "Eurotela". Adresas: H.Manto g. 84 Klaipėda;
- Klaipėdos apskrities VPK viešosios tvarkos biuras. Adresas: Taikos pr.63, Klaipėda.

3.10. Šamata:

Neįgaliųjų socialinė įmonė 2009 m. patyrė tiesiogines projekto išlaidas – tai darbo užmokesčio bei socialinio draudimo mokesčiai. Informaciniai rėmėjai (žiniasklaida, televizija) dirbo neatlygintinai.

Lentelė Nr.1. Tiesioginių projekto išlaidų pasiskirstymas 2009 m.

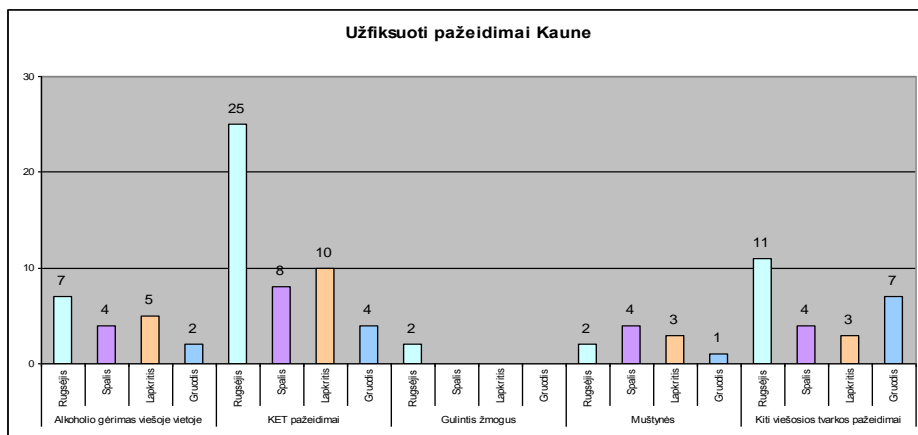
Eil.nr.	Miestas	Laikotarpis	Tiesioginės projekto išlaidos - Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	Viso išlaidos LT, 2009 m.
1.	Kaunas (12 vaizdo operatorių)	2009 m. Rugsėjis	12.278	53.868
		2009 m. Spalis	13.544	
		2009 m. Lapkritis	13.624	
		2009 m. Gruodis	14.422	
2.	Klaipėda (6 vaizdo operatoriai + projekto koordinatorius)	2009 m. Liepa	8.705	58.269
		2009 m. Rugsėjis	8.658	
		2009 m. Spalis	10.531	
		2009 m. Lapkritis	10.557	
		2009 m. Gruodis	11.566	
Visos tiesioginės išlaidos Kaune ir Klaipėdoje				112.137

3.11. Rezultatai:

Vykdam šį projektą galima išskirti šiuos rezultatus:

- Kauno mieste užfiksuotų pažeidimų skaičius 2009 m. rugsėjo-gruodžio mėn. laikotarpiu apie 7 % didenis, negu 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu policijos pareigūnų užfiksuotas pažeidimų skaičius.
- Kauno mieste nuo vaizdo stebėjimo kamerų atlaisvinti 2 policijos pareigūnai, kurie gali dirbti tiesioginį savo darbą, prižiūrėti viešąją tvarką.
- Kauno mieste į darbo rinką interguoti 12 socialiai pažeidžiamų asmenų (neįgaliųjų).
- Pradėjus dirbti neįgaliesiems prie vaizdo stebėjimo kamerų, ir pavišinus šį projektą, akivaizdu (žr. 1 pav.), kad pažeidimų Kauno mieste užfiksuojama kur kas mažiau, negu pirmąjį mėnesį, kada dar dauguma miesto gyventojų ir svečių, neatkreipdavo dėmesio į įrengtas visame

mieste vaizdo stebėjimo kameras. Užfiksuojamų pažeidimų skaičius per 6 mėnesius sumažėjo beveik 70 %.

Mėnuo	Užfiksuotų pažeidimų skaičius iš viso
Rugsėjis	47
Spalis	20
Lapkritis	21
Gruodis	14

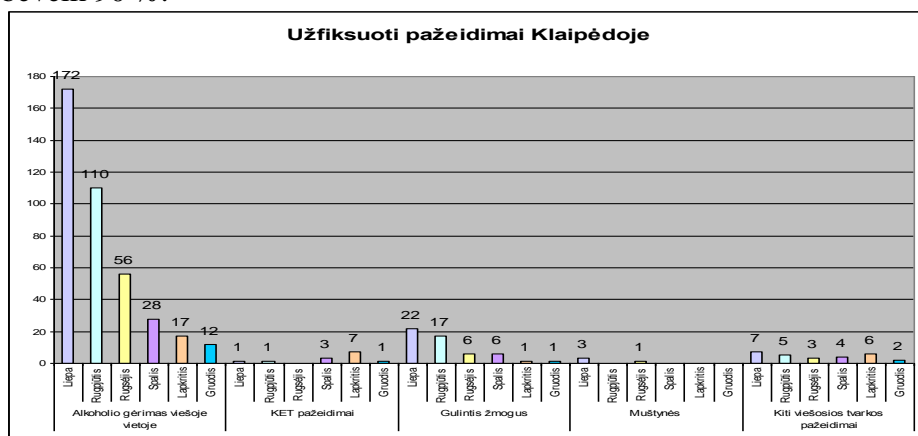
1 pav. Užfiksuoti pažeidimai Kaune 2009 m. rugsėjo-gruodžio mėn.

- Klaipėdos mieste užfiksuotų pažeidimų skaičius 2009 m. liepos-gruodžio mėn. laikotarpiu apie 15 % didenis, negu 2008 m. tuo pačiu laikotarpiu policijos pareigūnų užfiksuotas pažeidimų skaičius.

- Klaipėdos mieste nuo vazdo stebėjimo kamerų atlaisvinti 2 policijos pareigūnai, kurie gali dirbti tiesioginį savo darbą, prižiūrėti viešąją tvarką;

- Klaipėdos mieste į darbo rinką integruoti 7 socialiai pažeidžiami asmenys (neįgalieji)

- Pradėjus dirbti neįgaliesiems prie vazdo stebėjimo kamerų, ir pavišinus šį projektą, akivaizdu (žr. 1 pav.), kad pažeidimų Klaipėdos mieste užfiksuojama kur kas mažiau, negu pirmąjį mėnesį, kada dar dauguma miesto gyventojų ir svečių, neatkreipdavo dėmesio į įrengtas visame mieste vazdo stebėjimo kameras. Užfiksuojamų pažeidimų skaičius per 6 mėnesius sumažėjo beveik 90 %.

Mėnuo	Užfiksuotų pažeidimų skaičius iš viso
Liepa	205
Rugpjūtis	133
Rugsėjis	66
Spalis	41
Lapkritis	31
Gruodis	16

2 pav. Užfiksuoti pažeidimai Klaipėdoje 2009 m. liepos-gruodžio mėn.

Taigi, pagal akivaizdų projekto rezultatų teigiamą poveikį, šis projektas gali būti pritaikomas ir kitiems nusikaltimų ir teisės pažeidimų prevencijos subjektams, bei vykdomas kituose Lietuvos miestuose.

Kameros yra veiksminga prevencinė priemonė. Žmonės mato, kad mieste negirtuokliaujama, netrukšaujama, ir patys mažiau linkę taip elgtis. Be to, keičiasi miesto mikroklimatas. Kai atidžiau stebimi viešosios tvarkos pažeidimai, vis mažiau toleruojamas nusikalstamumas.

3.12. Kita svarbi, su projektu susijusi informacija:

Projektas buvo viešinamas televizijoje (Balticum TV, LRT, TV3, Baltijos TV) bei žiniasklaidoje: „15 min“, „Lietuvos rytas“, „Kauno diena“, „Laikinoji sostinė“, „Kauno pulsas“ (priedai).

4. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte:

4.1. Projektu siekiama spręsti gyvenamosios vietovės bendruomenei, savivaldybei, regionui ar šaliai aktualią problemą:

Projektas apjungė dvi aktualiausias problemas Kauno ir Klaipėdos miestuose, bei visoje šalyje – nusikalstamų veikų ar administracinių teisės pažeidimų ir kitų įvykių, kurie turi įtakos žmonių gyvybei ir sveikatai ar materialinio turto saugumui, mažinimas bei neįgaliųjų bedarbių socialinė integracija į darbo rinką.

4.2. Projekto rengėjo ar valstybės ar savivaldybių institucijų atliktas projekto efektyvumo įvertinimas, akivaizdūs projekto vykdymo rezultatai, jų teigiamas poveikis visuomenės saugumui:

Akivaizdus projekto rezultatų teigiamas poveikis (aprašyta 3.11 p.)

4.3. Projektas įgyvendinamas bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, į prevencinę veiklą siekiama įtraukti visuomenę:

Projektas buvo įgyvendinamas bendradarbiaujant su Kauno miesto savivaldybės administracija; Kauno apskrities vyriausioju policijos komisariatu; Klaipėdos apskrities VPK viešosios tvarkos biuru. Taip pat šio projekto socialiniais partneriais galima priskirti visus objektus, kuriuos stebi vaizdo kameros.

Pasiteisinusi miestų praktika vaizdo stebėjimo kameromis sumažinti nusikalstamumą gatvėse, pasiekė ir mokyklas. Šalia jų įrengtos vaizdo stebėjimo kameros mažina incidentų kiekį mokyklos teritorijoje, apsaugo vaikus nuo narkotikų prekeivių ar kitų pašalinių asmenų. Diegiant Klaipėdos ir Kauno miestų kamerų tinklus įrengtos kelios kameros prie mokyklų, o taip pat ir:

Kaune: Centrinis paštas, Kauno miesto prokuratūra, Kauno miesto savivaldybė, Rotušės aikštė, Vyriausiasis policijos komisariatas.

Klaipėdoje: Darbo birža, Teatro aikštė, restoranai.

4.4. Projektą galima pakartoti arba vykdyti kitiems subjektams:

Pagal akivaizdų projekto rezultatų teigiamą poveikį, šis projektas gali būti pritaikomas ir kitiems nusikaltimų ir teisės pažeidimų prevencijos subjektams, bei vykdomas kituose Lietuvos miestuose. Šiuo metu vaizdo stebėjimo kameros yra įrengtos: Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Druskininkuose, Kelmėje, Kretingoje, Kupiškyje, Kuršėnuose, Pakruojyje Radviliškyje, Raseiniuose, Šiauliuose, Utenoje ir Zarasuose. Greitu metu bus įrengtos vaizdo stebėjimo kameros Ukmergėje, bei Kazlų Rūdoje, bei įdarbinti taip pat socialiai pažeidžiami žmonės.

Kai kurios vaizdo analizės galimybės jau dabar yra pritaikytos Lietuvos pasienyje su Baltarusija bei Kaliningrado sritimi, taip pat Klaipėdos jūrų uoste. Čia įrengtos kameros automatiškai fiksuoja valstybės sienos kirtimo atvejus bei nuskaito transporto priemonių valstybinius numerius. Keičiantis geraja patirtimi, planuojame plėtoti šį projektą.

4.5. Projekto novatoriškumas, naujų metodų ir priemonių taikymas:

Tai analogų Lietuvoje neturintis socialinis projektas, kuris unikalus tuo, jos viešosios tvarkos prižiūrėtojais gali tapti ir neįgalūs asmenys, dirbdami nuotoliniu būdu. Vis daugiau žmonių iš spaudos, ir televizijos sužino apie vaizdo kameras, ir tai kad neįgalieji stebi jas visą parą, jie jaučiasi daug saugesni, o pažeidėjai – atsargesni, kad nepakliūtų į pareigūnų rankas.